

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

**«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ
І ВИРОБНИЦТВУ»**

**Екологізація виробництва та охорона природи як основа
збалансованого розвитку**

18 березня 2026 року

Білі Церква
2026

УДК 001.895:338.43:378-053.6:502/504:502.131.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Мостипан О.В., д-р філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 18 березня 2026 р. – Білоцерківський НАУ. – 80 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

КУРІННА Є.В., ГРИЩЕНКО В.П., здобувачі вищої освіти

Науковий керівник – **ОЛЕШКО В.П.,** канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА РИБНІ РЕСУРСИ ВНУТРІШНІХ ВОДОЙМ

Здійснено аналіз основних кліматичних факторів, які впливають на стан рибних ресурсів внутрішніх водойм, розвиток аквакультури та рибальства. Встановлено, що глобальні кліматичні зміни, зокрема підвищення температури, зміна режиму опадів, зниження рівня кисню у воді та збільшення частоти екстремальних погодних явищ, формують нові виклики для забезпечення продуктивності та стабільності рибних ресурсів.

Ключові слова: прісноводні водойми, рибні ресурси, кліматичні зміни, дефіцит кисню, біорізноманіття, адаптація.

Внутрішні прісноводні водойми України – річки, озера, водосховища та ставки – відіграють надзвичайно важливу роль у підтриманні біорізноманіття, забезпеченні водними ресурсами та розвитку рибного господарства й аквакультури. Однак унаслідок глобального потепління та антропогенного навантаження спостерігається суттєве погіршення їх екологічного стану. Україна володіє понад 1 млн га прісноводних ресурсів, придатних для рибальства та аквакультури, однак ці ресурси піддаються загрозам через зменшення площ водозборів, зниження рівня річкового стоку, забруднення води та деградацію малих річок. Усі ці зміни уповільнюють природне відтворення риб та знижують рибопроductивність водойм [1].

Глобальне потепління стало чинником, що посилює нестачу прісної води та конкуренцію за водні ресурси. Водні біоресурси реагують на ці зміни високою чутливістю: відбувається трансформація видової структури іхтіофауни, збільшення частоти патологій, зниження стійкості до хвороб, особливо у коропових видів. Ключовими контрольними точками у забезпеченні адаптації аквакультури стають якість води, здоров'я риб, дотримання технологічних параметрів вирощування, а також ефективні системи моніторингу кліматичних ризиків.

Підвищення температури води є одним з найнебезпечніших чинників. Тепловий стрес негативно впливає на метаболізм, ріст і розмноження риб, змінює терміни сезонних явищ і зменшує доступність кисню у водному середовищі. З огляду на те, що розчинність кисню обернено пропорційна температурі, зростає ризик масової загибелі риб у разі підвищення температури води у внутрішніх водоймах. Очікується, що навіть за умов суттєвого скорочення глобальних викидів парникових газів аквакультура може втратити 20–40 % продукції, що становитиме значний економічний збиток для галузі [1].

Зміна клімату впливає не лише на водойми, а й на структуру продовольчої безпеки. Розподіл запасів риби змінюється, види переміщуються у пошуках сприятливішого середовища, що ускладнює прогнозування рибопроductивності. Управління рибальством та аквакультурою потребує інтеграції екологічних і кліматичних показників, а також орієнтації на види, які є менш чутливими до кліматичних змін і водночас мають високу харчову цінність [3]. Це особливо важливо для регіонів, де спостерігається дефіцит поживних речовин або високий рівень залежності від рибних продуктів [2].

У глобальному масштабі кліматичні зміни спричинили зсув ареалів багатьох видів риб у напрямку північних та південних широт, що зумовлено їх спробою компенсувати підвищення температури води. Це явище впливає на біорізноманіття й може призвести до втрати видів у традиційних місцях їх існування [4]. Морські та прісноводні риби змінюють поведінку, відбуваються порушення у механізмах міграцій, змінюється статеве співвідношення, розміри особин та умови нересту. Такі зміни ставлять під загрозу

функціонування цілих екосистем та ускладнюють управління водними біоресурсами.

В Україні кліматичні зміни проявляються у зниженні рівня води в річках і водоймах, порушенні гідрологічного балансу, посиленні процесів випаровування та зменшенні кількості опадів. Це спричиняє деградацію водно-болотних угідь, втрату біорізноманіття, погіршення якості води та зниження родючості ґрунтів. Усе це негативно позначається на динаміці рибних ресурсів, зменшує природну продуктивність водойм і потребує комплексних заходів державного рівня [5].

Отже, зміна клімату є одним із найсерйозніших чинників, що визначають сучасний стан рибних ресурсів внутрішніх водойм. Порушення водного балансу, підвищення температури, дефіцит кисню, зміни в екосистемах та зростання антропогенного навантаження призводять до скорочення біорізноманіття та зниження продуктивності рибних запасів. Для забезпечення стійкості рибної галузі необхідним є впровадження систем моніторингу, адаптивних управлінських стратегій, удосконалення технологій вирощування риби та формування державної політики, спрямованої на захист і відновлення водних екосистем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Напрямки розвитку рибної галузі України в умовах глобальної зміни клімату. URL:http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/14588/1/Nekrashevych_SV_KR_207_2023.pdf
2. Зміна клімату посилює нерівність у доступності поживних морепродуктів. URL:<https://bumtca.com.ua/zmina-klimatu-posilyuye-nerivnist-u-dostupnosti-pozhivnix-moreproduktiv/>
3. Вплив зміни клімату на популяції риб та розподіл рибних запасів URL:<https://itta.info/vpliv-zmini-klimatu-na-populyacii-rib-ta-rozpodil-ribnix-zapasiv/>
4. Через кліматичні зміни риби мігрують до полюсів. URL:<https://www.volynnews.com/news/all/cherez-klimatichni-zminy-ryby-mihruyut-do-poliusiv/>
5. Вплив змін клімату на водні екосистеми України та адаптаційні стратегії їхнього збереження URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fabfc6df-f944-40b9-ab16-977fee01c402/content>

УДК: 352:504:628.4

УСТИМЕНКО В.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПЕРЦЬОВИЙ І.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ НА ТЕРИТОРІЇ БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Проаналізовано стан управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області та з'ясовано проблеми щодо поводження з відходами та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: управління відходами, місцеві територіальні громади, поводження з відходами, циркулярна економіка.

Актуальність напрямку досліджень. Інтеграція України в європейський економічний простір, вимагає ефективного управління навколишнім середовищем, у тому числі й у сфері поводження з відходами. Постійне зростання обсягів утворення відходів й труднощі із забезпеченням необхідної утилізації, змушує ще раз докорінно переглянути ставлення до відходів, що утворюються. Особливо важливою ця проблема є на рівні територіальних громад [1]. Закон України «Про управління відходами» визначає сучасну європейську парадигму «циркулярної економіки», основою якої є «ієрархія управління відходами», де пріоритет надається запобіганню утворення відходів та їх повторному використанню, рециклінгу (переробці), відновленню і, в останню чергу лише їх екологічно безпечне видалення (захоронення на полігонах) [2].

Для територіальних громад це означає кардинальну зміну підходів щодо управління відходами. На заміну неефективних полігонів захоронення відходів, які здебільшого не

ЗМІСТ

Багатько В.С., Шваб В.С. Технологія вирощування та ринковий потенціал <i>Cherax quadricarinatus</i> в Україні.....	3
Боровко М.В., Хом'як О.А. Аналіз ефективності рибоохоронних заходів Вінницького рибоохоронного патруля.....	5
Гембік А.О., Слюсаренко С.В., Олешко В.П. Методи підвищення продуктивності природних водойм за рахунок підтримки оптимального складу водної флори та фауни.....	6
Гембік В.О., Прокопенко Є.А., Олешко В.П. Оцінка запасів рибних ресурсів природних водойм та шляхи їх раціонального використання.....	8
Горбаченко В.О., Слюсаренко А.О. Охоронний статус дельфінів у Чорному морі та фактори загрози їх існуванню.....	10
Дідик Є.В., Гриневич Н.Є. Концептуальні підходи до класифікації «систем рибництва».....	12
Домбровський К.О., Тертична О.В. Використання екологічно безпечних технологій при біологічному очищенні стічних вод від нафтопродуктів.....	14
Захарова М.О., Поліщук К.В., Олешко В.П. Екологічні наслідки інтродукції чужорідних видів риб у водоймах України.....	17
Корчевий Я.С., Нечухрана Н.Ю., Олешко В.П. Марикультура та її роль у зниженні вуглецевого навантаження на довкілля.....	18
Мазур Д.М., Очеретяний С.О., Присяжнюк Н.М. Біологічні та технологічні особливості вирощування молоді дискусів (<i>Symphysodon spp.</i>).....	21
Мех А.О., Веред П.І. Вплив відновлювальних джерел енергії на скорочення викидів парникових газів.....	23
Оверченко Б.С., Гаврющенко І.Р., Олешко В.П. Оцінка рибогосподарського потенціалу київського водосховища в умовах довготривалого радіонуклідного навантаження.....	25
Гриневич А.В., Скиба В.В. Екологічна оцінка вуглецевого сліду та енергоефективності систем зовнішнього утеплення фасадів в умовах України.....	27
Гуменний Д.В., Безноско І.В. Видовий склад ендоефітної мікробіоти насіння <i>Solanum lycopersicum</i> L.....	28
Прохорова О.В., Шулько О.П. Застосування безпілотних літальних апаратів для екологічного моніторингу стану агроландшафтів.....	31
Рудичева М.А., Шулько О.П. Вплив антропогенного навантаження на стан річки Притока.....	32
Худотеплова В.О., Безноско І.В. Частота трапляння фітопатогенних грибів роду <i>fusarium</i> link на волоті вівса посівного за різних технологій вирощування.....	33
Брицька О.В., Мацкевич В.В. Аутоекологія мікроклонального розмноження гортензії.....	35
Дмитревич А.С., Герасименко В.Ю. Екологічні проблеми річки Рось у сучасних умовах.....	37
Однорог К.О., Брицька О.В., Мацкевич В.В. Фактори впливу на ріст і розвиток сортів гейхери in vitro та ex vitro.....	38
Сорока К.О., Герасименко В.Ю. Водозаповнення ставів Білоцерківського району як фактор стабільності гідроекологічних процесів.....	40
Якимович М.В., Тертична О.В. Екобезпечні технології переробки побічної продукції тваринництва.....	41
Мосійчук М.М., Мацкевич В.В. Вплив спектру світла на прямий морфогенез регенератів ожини.....	43
Кравченко Ю.В., Безноско І.В. Методи моделювання сукцесії мікроорганізмів ґрунту внаслідок воєнних дій.....	44
Курінна Є.В., Грищенко В.П., Олешко В.П. Вплив кліматичних змін на рибні ресурси внутрішніх водойм.....	46
Устименко В.В., Перцьовий І.В. Проблеми управління відходами на території Білоцерківської міської територіальної громади Київської області та їх вирішення на сучасному етапі.....	47
Харченко Д.В., Романів В.П., Дишлюк А.М., Гейко Л.М. Сучасні тенденції розвитку аквакультури в Україні та світі.....	49
Чалій Я.В., Захаров В.А., Олешко В.П. Вплив мікропластикового забруднення на репродуктивну функцію двостулкових молюсків та перспективи біотехнологічних методів його нейтралізації.....	51
Чумаківський М.В., Бабань В.П. Переваги та недоліки використання біомаси для виробництва.....	